

Datum

2025-12-18

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

HVO-2025-8542

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

Remiss om Goda möjligheter till ökat välstånd (SOU 2024:29) och Fler möjligheter till ökat välstånd (SOU 2025:96)

STK-2025-1560

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden lämnar synpunkter på förslag som är relevanta för nämnden och dess verksamhet. Bland de viktigaste förslagen, och som nämnden ställer sig bakom till fullo, är förslagen som handlar om att avsluta riktade statsbidrag samt att underlätta administrationen kring statsbidragen.

Yttrande

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens synpunkter på de förslag som är relevanta för nämnden och dess verksamhet följer nedan.

Goda möjligheter till ökat välstånd (SOU 2024:29)

5.6.4 Genomför förenklingskampanjer

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden anser att alla steg som kan tas för att minska den administrativa bördan och minska krånglet i offentlig sektor är bra steg. Det är ett måste för att få till ändrade arbetssätt och kunna frigöra resurser till kärnverksamheten, särskilt i en verksamhet som äldreomsorgen som står inför stora demografiska utmaningar med tillhörande kompetensförsörjningsproblem.

12.3.2 Mer ändamålsenlig ekonomisk styrning av kommunsektorn

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden anser att riktade statsbidrag sällan bidrar till hållbara långsiktiga satsningar på äldreomsorgen och tycker därför att förslaget om en statsbidragsprincip är bra. Särskilt punkten om att statsbidragen ska börja gälla ett år efter det år som budgetpropositionen med aktuellt statsbidrag avser. För att kunna göra insatser som ger effekt behöver kommuner och regioner tid på sig att förbereda.

Fler möjligheter till ökat välbefinnande (SOU 2025:96)

4.4.2 Tillgängliggör svenska data

Förslag om interoperabilitet: Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden arbetar för att bli en mer datadriven organisation där den data som finns på ett bättre sätt ska kunna användas till bland annat analyser och beslutsunderlag. Att på ett så smidigt sätt som möjligt kunna dela data är därför av vikt. Nämnden ställer sig därför bakom förslag som handlar om att förenkla datadelningen. Mycket pågår redan på området dock, bland annat gällande socialtjänst- och hälso- och sjukvårdsdata, det är viktigt att allt detta arbete synkroniseras från statens sida.

Förslag om offentlighets- och sekretesslagen: Nämnden ser en risk med förslaget om att ändra offentlighets- och sekretesslagen så att informationsutbyte mellan myndigheter blir huvudregel. Att som brukare eller patient veta att sekretess som grund råder kring ens uppgifter är en grundbult för arbetet i socialtjänsten och hälso- och sjukvården. Risken är att en förändrad offentlighets- och sekretesslagen skulle kunna minska förtroendet för nämndens verksamheter. I de fall behov finns av att utbyta information mellan myndigheter anser nämnden att befintligt sätt med sekretessbrytande bestämmelser fortsatt ska nyttjas, till exempel på det sätt som införs den 1 december 2025 utifrån brottsförebyggande arbete och brottsbekämpning.

Förslag om en registerlag: I grunden anser nämnden att syftet med förslaget om att slå samman befintliga registerlagar till en registerlag är gott, fragmentiseringen bör minska och utifrån en ökad dataanvändning bör registerlagarna ses över.

Dataskyddsförordningen är dock en övergripande och inte detaljerad lagstiftning som ger stort utrymme för tolkning. Den kompletterande nationella lagstiftningen, dvs. registerlagarna, behöver därför vara konkreta för att minska tolkningsutrymmet och svårigheterna för personuppgiftsansvariga. Nämnden ställer sig frågande till om detta kan uppnås via en gemensam ramlag för samtliga registerlagar. Nämnden har behov av tydliga förhållningsregler eftersom i princip samtliga personuppgifter som behandlas är känsliga. Möjligen skulle en ytterligare harmonisering och hopslagning kunna ske på liknande områden såsom socialtjänst och hälso- och sjukvård.

4.4.4 Förbättra den digitala infrastrukturen i offentlig sektor

Nämnden ser mycket positivt på förslagen kring långsiktig finansiering för utbyggnad och utveckling av den digitala infrastrukturen för offentlig sektor och initiativet kring marknadsplats för digitala lösningar riktade mot offentlig sektor.

11.3.3 Tillståndsplikt och uppgiftslämnandeskyldighet

Förslag om tillståndsplikt för fler verksamheter i hälso- och sjukvården: Nämnden ställer sig bakom förslaget om att exempelvis primärvården blir en tillståndspliktig verksamhet. Nämnden samarbetar med regionens primärvård i stor utsträckning och vill gärna samarbeta långsiktigt med seriösa aktörer. Att ha fått tillstånd för att bedriva

sin verksamhet anses inte vara en garant för gott samarbete men antas ändå öka andelen seriösa aktörer.

13.3.4 Statsbidragsportal och sektorsbidrag

Förslag om statsbidragsportal: Nämnden ser positivt på en gemensam statsbidragsportal där samtliga statsbidrag och samtliga steg i processen kan finnas på samma ställe. Det skulle troligen underlätta i den stora administration som riktade statsbidrag innebär.

Förslag om sektorsbidrag: Nämnden anser detta vara det viktigaste förslaget i utredningen i relation till nämndens verksamhet. Antalet riktade statsbidrag behöver minskas, vilket kommunerna framfört länge och ofta. Riktade statsbidrag bidrar inte till hållbara långsiktiga satsningar och ökar administrationsbördan för kommuner och regioner.

14.3.1-3 Minska perspektivträngseln, Rapportering och uppföljning bör ske mer sällan samt Se över myndighetsföreskrifters detaljeringsgrad

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden anser att alla steg som kan tas för att minska den administrativa bördan och minska krånglet i offentlig sektor är bra steg. Det är ett måste för att få till ändrade arbetssätt och kunna frigöra resurser till kärnverksamheten, särskilt i en verksamhet som äldreomsorgen som står inför stora demografiska utmaningar med tillhörande kompetensförsörjningsproblem.

17.3.1 Stärkt primärvård med tillräcklig resurstilldelning

Nämnden håller helt med om att omställningen till nära vård behöver följas noga. De mått som utredningen hänvisar till gäller dock endast regionerna, t.ex. utfärdade specialistbevis i allmänmedicin samt primärvårdens andel av de totala sjukvårdskostnaderna. Här vill nämnden lyfta att det är viktigt att följa omställningen kopplat till den kommunala primärvården också, både utifrån ekonomi och kvalitet.

17.3.2 Kravet på regionerna att tillämpa LOV tas bort

Nämnden instämmer i utredarens förslag kring att ta bort kravet på LOV inom primärvården. LOV-kravet innebär i praktiken nästan fri etableringsrätt. I en stor stad som Malmö innebär detta att många vårdcentraler öppnas. Den kommunala primärvården behöver samarbeta med vårdcentralerna på ett smidigt och framför allt jämlikt sätt. Nämnden ser samverkansproblem idag utifrån den stora mängden etablerade vårdcentraler. Det är svårt att nå ut och kommunicera kring samverkansrutiner med ett stort antal aktörer. Nämnden ser också att regionen har problem med att följa upp det stora antalet vårdcentraler utifrån exempelvis följsamhet till hälso- och sjukvårdsavtalet inom Region Skåne.

17.3.5 Strategiskt ansvar för kompetensförsörjning och vårdinfrastruktur

Utifrån de demografiska förändringar samhället står inför och en omställning till nära vård där primärvården ska utgöra navet i vården är det relevant att staten tar ett strategiskt ansvar för kompetensförsörjningen. Utredningen tar dock bara upp allmänläkare som exempel. Nämnden håller med om behovet av tillräckligt många allmänläkare: ”Det är centralt för såväl omställningen till en stärkt primärvård som för kompetensförsörjningen och arbetsmiljön i stort att bl.a. fler allmänläkare kan anställas i primärvården.” Det är centralt för den kommunala primärvården att det finns tillräckligt med specialistsjuksköterskor, sjuksköterskor, fysioterapeuter och arbetsterapeuter. Statliga insatser måste riktas till samtliga legitimerade bristyrken.

Ordförande

Anders Rubin

Förvaltningschef

Sergio Garay

Albin Schyllert (M), Ragnhild Ståleker (M) och Kay Wictorin (C) reserverar sig muntligen mot beslutet till förmån för eget yrkande.